

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku T.S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 marca 2018 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 grudnia 2017 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2017 r., Sąd Apelacyjny , w sprawie z wniosku T. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wysokość świadczenia, odrzucił - na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., skargę kasacyjną wnioskodawcy od wyroku tego Sądu z dnia 21 czerwca 2016 r., III AUa .../15, którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 30 września 2014 r., odmawiającej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Po wniesieniu skargi kasacyjnej przez pełnomocnika wnioskodawcy, postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy zwrócił akta sprawy wraz ze skargą kasacyjną Sądowi Apelacyjnemu celem wezwania pełnomocnika

skarżącego do uzupełnienia braku skargi przez podanie wartości przedmiotu zaskarżenia.

W piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2017 r., pełnomocnik skarżącego podał wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 3605 zł, wyliczając ją jako różnicę pomiędzy otrzymywanym przez skarżącego świadczeniem (901,01 zł), a świadczeniem dochodzonym (1201,35 zł). Tak uzyskaną kwotę pomnożył zgodnie z art. 22 k.p.c. - przez 12 miesięcy.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd drugiej instancji wskazał, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł. Sąd nie podzielił stanowiska pełnomocnika wnioskodawcy jakoby w rozpoznawanej sprawie skarga kasacyjna przysługiwała niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, gdyż jest to sprawa o prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W ocenie Sądu wnioskodawca pobiera już rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy a zatem nie jest to sprawa o prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, ale o jego wysokość.

W zażaleniu na to postanowienie, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie prawa procesowego - art. 398² § 1 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, że rozpatrywana sprawa jest sprawą o wysokość świadczenia rentowego. Wnioskodawca ubiegał się o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, pobierając jednocześnie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W ocenie skarżącego „są to dwie różne instytucje, tzn. dwie różne renty (...). Ustawodawca wyróżnia (...) dwie różne renty: rentę dla osoby częściowo niezdolnej do pracy oraz rentę dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy, których wysokość pozostaje we wzajemnym stosunku wielkościowym. W związku z powyższym należy uznać, że niniejsza sprawa jest sprawą o przyznanie renty, (...)”.

W oparciu o powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, przyjęcie sprawy do rozpoznania, zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych oraz zasądzenie nieopłaconych nawet w części kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pełnomocnika wyznaczonego z urzędu w podwójnej stawce minimalnej w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), a w przypadku oddalenia zażalenia, wniósł o uzupełnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 11 grudnia 2017 r. w zakresie zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika wyznaczonego z urzędu zwrotu nieopłaconych kosztów zastępstwa procesowego w wysokości maksymalnej opłaty ustalonej w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1805).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Najwyższego, niniejsza sprawa nie dotyczy przyznania prawa do świadczenia rentowego (art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.), w pełni podzielając stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 27 lipca 2017 r., II UZ 32/17 (LEX nr 2342178). Za uzasadnieniem powołanego postanowienia, trzeba przede wszystkim zauważyć, że art. 476 § 2 i 3 k.p.c. wyjaśnia ustawowe pojęcia spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, stanowiąc w § 2 pkt 2, iż należą do nich między innymi sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących emerytur i rent. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w tych sprawach wyznaczony jest zatem przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że żądanie niebędące przedmiotem rozpoznania sądu nie może stanowić przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną decydującego o jej dopuszczalności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., II UZ 4/08, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 163 i orzeczenia tam powołane).

Przepis art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) zawiera definicję niezdolności do pracy oraz definicję stopni tej niezdolności, natomiast art. 62 określa sposób obliczania wysokości świadczenia, uzależniając tę wysokość od stopnia niezdolności do pracy (zgodnie z ust. 2 wskazanego artykułu, renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75% renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy). Wśród przesłanek warunkujących prawo do renty zawartych w art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej nie został wymieniony stopień niezdolności do pracy. Zatem, wbrew prezentowanemu przez skarżącego pogładowi, stopień ten nie wpływa na ukształtowanie jego prawa, ale na ukształtowanie wysokości świadczenia rentowego.

Przedmiotem sporu na etapie postępowania sądowego wynikającego z odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego nie było przyznanie świadczenia rentowego, gdyż kwestia ta została rozstrzygnięta korzystnie dla skarżącego na etapie postępowania przed organem rentowym, ale ustalenie stopnia niezdolności do pracy, a w rezultacie wysokości przyznanej renty. Inaczej rzecz ujmując, prawo wnioskodawcy do świadczenia rentowego zostało ustalone oraz świadczenie to zostało przyznane przez organ rentowy i w tym zakresie nie ma sporu przeniesionego na drogę postępowania sądowego. Pozostał jedynie spór o przyznanie świadczenia w określonej wysokości, uzależnionej od stopnia niezdolności do pracy. W konsekwencji brak jest podstaw do zakwalifikowania tej sprawy do kategorii spraw o przyznanie renty. Taka interpretacja pojęcia sprawy o przyznanie renty w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. znajduje oparcie w dotychczasowym utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2010 r., II UZ 18/10, LEX nr 668928).

Uwzględniając powyższe oraz przedmiot sporu w tej sprawie, Sąd Apelacyjny prawidłowo ustalił, że wartość przedmiotu zaskarżenia, wyliczona zgodnie z art. 22 k.p.c., jest niższa niż 10.000 zł. W konsekwencji prawidłowo orzekł, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc